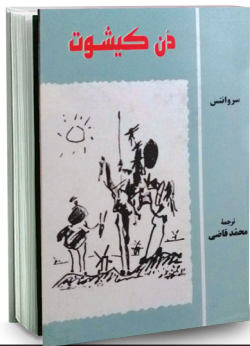

«دن کیشوت» سروانتس

شاید جا داشت بسیار زودتر از این‌ها در ستون تقریحات سالم از این شاهکار می‌نوشتیم؛ از «دن کیشوت» سروانتس که هم شاهکاری در طنز است و هم سرآمد همه رمان‌های دنیا. رمانی که رمان با نوشته شدن و انتشار آن رسماً اعلام وجود کرد و اغراق نیست اگر بگوییم تا همین امروز بیشتر رمان‌های بزرگ و مهم دنیا به نحوی وام‌دار این رمان هستند. سروانتس با خلق «دن کیشوت» شخصیت کمیکی را خلق کرد که اکنون یکی از بهترین و به‌یادماندنی‌ترین شخصیت‌های تاریخ رمان است. شخصیتی که رد او را در بسیاری از آثار داستانی که بعد از این رمان پدید آمدند می‌توان پیدا کرد. نه این‌که نویسندگان بعد از سروانتس خواسته باشند از او در خلق شخصیتی نظیر دن کیشوت تقلید کنند. مسئله عمیق‌تر از این حرف‌هاست و به خصلت جوهری دن کیشوت باز می‌گردد. دن کیشوت مردی است که از بس داستان‌های شوالیه‌ای خوانده دچار توهم خودشوالیه‌پنداری شده و یک روز سوار بر بابویی که آن را اسبی اصیل می‌پندارد، همراه با نوکرش، سانکو پانزا، سر به کوه‌وبیابان می‌گذارد تا ماجراهایی همچان انگیز را رقم زند، اما در واقع نه شوالیه‌ای در کار است و نه رسم و رسوم پهلوانی و شوالیه‌گری آن گونه که دن کیشوت در کتاب‌ها خوانده است. با این حال دن کیشوت در خیالات خود موقعی را که برایش اتفاق می‌افتد، جور دیگری می‌بیند و به آن‌ها شکوهی حماسی می‌دهد. از آن طرف نوکر او سانکو پانزا هم برای خود پدیده‌ای است. او نقطه مقابل دن کیشوت و یک انسان کاملاً زمینی است. با این حال از سر خوش‌باوری یا شاید به دلیل استیصال ناشی از تنگدستی دنبال دن کیشوت راه می‌افتد تا اگر آن‌چه دن کیشوت مدعی است تحقق پیدا کرد او هم از قبل اربابش نفعی ببرد، چون دن کیشوت در صورت پیروزی وعده پادشاهی سرزمینی را به سانکو داده است. خلاصه دن کیشوت و سانکو پانزا سفرشان را آغاز می‌کنند و این سفر، آغاز بی‌شمار ماجرای مفرح و خنده‌دار و در عین حال تلخ است، چرا که سروانتس از خلال روایت این داستان‌های کمیک در واقع جامعه‌ای را که در آن زندگی می‌کند و فراتر از آن جهان و کار جهان را نقد کرده است. درست است که دن کیشوت مضحک به نظر می‌رسد اما او از طرفی نماینده اصالتی تباه شده است. او در زمانه‌ای می‌خواهد ادای شرافت و اصالت را در بیاورد که دوره این حرف‌ها گذشته و شاید و حقه‌بازی همه جا حرف اول را می‌زند و چه بسا چنین ارزش‌هایی از اول هم وجود خارجی نداشته‌اند و فقط در کتاب‌ها یافت می‌شده‌اند. رمان «دن کیشوت» را زنده‌یاد محمد قاضی به فارسی ترجمه کرده. ترجمه‌ای که می‌توان به عنوان یکی از شاهکارهای ترجمه ادبی از آن یاد کرد. ترجمه قاضی از این رمان نشان از تسط بی‌چون و چرای او بر نثر فارسی دارد. محض نمونه بد نیست سطرهایی از ترجمه قاضی از این شاهکار سروانتس را با هم بخوانیم: «... پاسامون که ذاتاً زیاد بردبار نبود و بعلاوه توجه نداشت به اینکه عقل دن کیشوت، با آنکه دست به چنان کار جنون‌آمیزی زده و ایشان را آزاد کرده بود، پارسنگ بر می‌دارد، وقتی دید که پهلوان چنین رفتار گستاخانه‌ای با او کرد چشمکی به رفقای خود زد، و ایشان مسافتی به اندازه سنگ‌رس از دن کیشوت فاصله گرفتند و آنگاه چنان آن بدبخت را سنگ‌باران کردند که دستهای او برای حایل کردن سیر کافی نبود و رسی‌نانت بیچاره نیز اصلاً اعتنایی به مهمیز زن‌های صاحبش نمی‌کرد چنانکه گفتی مجسمه‌ای از مفرغ بود. سانکو پشت سر خرش پنهان شده بود و با چنان سپری در برابر باران سنگ‌ریزه‌ای که بر سر هردوشان می‌ریخت از خود دفاع می‌کرد...»

انتشار «الکتاب» ادونیس

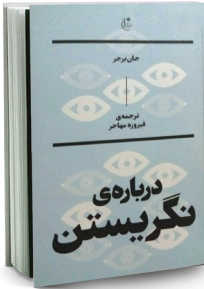
علی احمد سعید، ملقب به ادونیس، بزرگ‌ترین شاعر زنده جهان عرب است. شاعری که شهرتش از مرزهای جهان عرب هم فراتر رفته و چندسالی است به عنوان یکی از گزینه‌های جایزه نوبل ادبیات هم مطرح است. اخیراً ترجمه فارسی یکی از مهم‌ترین آثار شعر این شاعر بزرگ اهل سوریه منتشر شده است. این کتاب که «الکتاب، گذشته مکان اکنون» نام دارد با ترجمه امیرحسین الهیاری در سه جلد توسط انتشارات مولی به چاپ رسیده است. ادونیس در این کتاب از خلال تخیل غنی شاعرانه‌اش و با اشراف بر تاریخ جهان عرب، به گذشته تاریخی سرزمینش نقب زده و به عمق آن سفر کرده است.

۸ | آنتیپونا

درباره نگر یستن | جان برجر | ترجمه: فیروزه مهاجر | نشر بان

تصویر خوانی

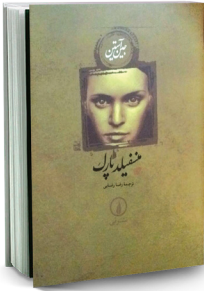
اگر به عکس و نقاشی و به‌طور کلی هنرهای بصری علاقه‌مندید خواندن کتاب «درباره نگریستن» جان برجر را از دست ندهید. «درباره نگریستن» کتابی است که به ما یاد می‌دهد برای درک درست و عمیق یک عکس یا نقاشی به چه دانش‌هایی جدا از خود دانش بصری نیازمندیم. برجر در این کتاب درباره عکس‌ها و نقاشی‌ها حرف می‌زند و یادمان می‌دهد که عکس و نقاشی را باید با تیزبینی و دقت و دانش تاریخی و فرهنگی و اجتماعی و سیاسی دید. او عکس‌ها و نقاشی‌هایی را انتخاب کرده و از خلال حرف زدن از ویژگی‌های بصری آن‌ها این ویژگی‌ها را به زمینه و زمانه‌ای که این عکس‌ها در آن پدید آمده‌اند ربط داده است. مثلاً در یکی از بخش‌های کتاب به سراغ عکس‌های یک عکاس که موضوع عکس‌هایش آدم‌هایی با کت و شلوار و کراوات هستند رفته و نشانه اجتماعی و فرهنگی و طبقاتی کت و شلوار را در دورانی که این عکس‌ها گرفته شده‌اند بررسی

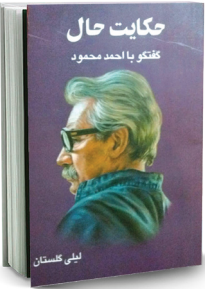
منسفیلد پارک | جین آستین | ترجمه: رضا رضایی | نشر نی

رمانی برای کلاسیک‌بازها

رمان‌خوان‌ها و مخصوصاً آن‌ها که طرفدار پیر و پاقرص رمان کلاسیک هستند حتماً از خواندن رمان «منسفیلدپارک» جین آستین لذت خواهند برد. جین آستین یکی از مهم‌ترین نویسندگان زن کلاسیک انگلیسی است و خوشبختانه در سال‌های اخیر به همت رضا رضایی ترجمه‌های خوب و قابل اعتمادی از تمام آثارش در ایران و توسط نشر نی منتشر شده است. «منسفیلدپارک» یکی از این رمان بین رمان‌های جین آستین از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، چنانکه ولادیمیر ناباکوف که با جین آستین و کلا نویسندگان زن چندان میانه‌ای نداشت سرانجام به اصرار ادmond ویلسن، منتقد سرشناس، راضی شد این رمان را در فهرست درسگفتارهایش درباره ادبیات اروپا بگنجانند. «منسفیلدپارک» را از طرفی می‌توان تصویری از جامعه انگلستان در دورانی که نویسنده در آن می‌زیسته در نظر آورد. جامعه‌ای که به شدت متأثر از قواعد و آداب

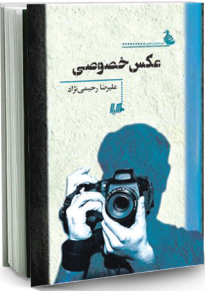
احمد محمود از جمله نویسندگان ایرانی بود که به‌آسانی تن به مصاحبه نمی‌داد و «حکایت حال» تنها مصاحبه مفصّلی است که از او به جامانده است. «حکایت حال» حاصل گفت‌وگوی لیلی گلستان با احمد محمود است. گفت‌وگویی که به روایت گلستان در مقدمه کتاب، به آسانی میسر نشده و محمود در آغاز پیشنهاد آن را رد کرده اما بعد نظرش عوض شده و گفت‌وگو سر گرفته است. احمد محمود یکی از بهترین نویسندگان رئالیست ایرانی بود. نویسنده‌ای که مرتب و مداوم می‌نوشت و سختی‌ها و دشواری‌های زندگی مانع او برای نوشتن نشد. در رمان‌های او نویسنده‌ای حساس به زمانه‌اش را بازمی‌یابیم. ادبیات برای احمد محمود صرفاً هنرنمایی‌های فرمی و تکنیکی نبود و او داستان را در ارتباط با اجتماع می‌دید نه عرصه‌ای بی‌ارتباط به آن‌چه پیرامون نویسنده اتفاق می‌افتد. به همین دلیل در پس‌زمینه داستان‌هایش رد روزگارش را

عکس خصوصی | علیرضا رحیمی نژاد | نشر هیلا

داستان نوکیسه‌ها

معما گذشته بابک مرور می‌شود. گذشته‌ای که بابک در شبی که با احسان به دوبی رفته بوده‌اند، آن را برای احسان روایت کرده است. گذشته‌ای سخت که در سایه‌پدیری سخت‌گیر روزهای تلخی را برای بابک رقم زده است. نثر رمان نشان از آشنایی نویسنده با نثر متون کلاسیک فارسی دارد، ضمن اینکه در این رمان با ارجاعات به رمان‌های مشهوری نظیر «گنسیی بزرگ» اسکات فیتز جرال، «آبشالوم آبشالوم» وiliام فاکتر و «گفتگو در کاتدرال» ماریو بارگاس یوسا مواجهیم. آغاز مان با ارجاع به «گنسیی بزرگ» فیتز جرال همراه است، آن‌جا که راوی رمان این گونه مرگ بابک را اعلام می‌کند: «مرد؛ گنسیبی‌وار، هرچند عاری از صدا و بو و رنگ، و طرحواره اندامش روی آب زلال را کد ساکت استخر تقر شده است. علت فوت: فعلاً نامعلوم...» رمان «عکس خصوصی» را نشر هیلا که از زیر مجموعه‌های گروه انتشاراتی ققنوس است منتشر کرده است.

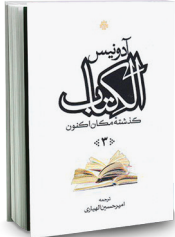

در سال‌های اخیر ادبیات داستانی ایران بیشتر به طبقه متوسط شهری و یا طبقه کارگر پرداخته است. اما کمتر داستانی را در سال‌های اخیر می‌توان پیدا کرد که شخصیت‌های اصلی آن نوکیسه‌ها و بچه‌پولدارهایی باشند که بی‌زحمت و از قبل ثروت پدیری به ثروت یک‌شبه رسیده باشند. شخصیت‌هایی که علی‌رضا رحیمی‌نژاد در رمان «عکس خصوصی» به سراغ آن‌ها و سبک زندگی‌شان رفته و بحران‌های این طبقه را واکاوی کرده است. «عکس خصوصی» درباره دو دوست است که هر دو صاحب ثروتی یادآورده‌اند. اکنون جسد یکی از آن‌ها به نام بابک در استخر پیدا شده و آن دیگری که احسان نام دارد به دنبال یک تهدید تلفنی به خانه بابک آمده تا راز معمایی را بگشاید. معمای یک عکس که به قصد اخاذی برای احسان فرستاده شده و تکثیر و پخش آن می‌تواند آینده احسان را بر باد دهد. در خلال جستجوی احسان برای گشودن

نیازهای رفاهی و هزینه‌های اجتماعی

اجتماعی رسیده‌اند. با این وجود این به معنای از بین رفتن قریب‌الوقوع برنامه‌های رفاه اجتماعی نیست و راه‌های نوینی برای مدیریت این مسائل پیش‌بینی شده است. برای نمونه هدفمند کردن هزینه‌های رفاهی یکی از این راه حل‌هاست. به این معنا که باید از تعهدات کنونی کاسته شود و هزینه‌های اجتماعی برای افرادی که بیشترین نیازها را دارند، متمرکز گردد. نیل گیلبرت در کتاب «هدفمند کردن مزایای اجتماعی: چشم‌اندازها و گرایش‌های بین‌المللی» تجربه شش کشور پیش‌پیش‌قراول (نیوزیلند، هلند، بریتانیا، آمریکا،

ایتالیا و سوئد) در حوزه مزایای اجتماعی و رفاهی و روش‌های گزینشی تخصیص اعتبارات رفاهی و نتایج آنها را مورد بررسی قرار داده و با همدیگر مقایسه کرده است. هدف کتاب این است که با روشن کردن و تحلیل این تجربه‌ها، به گسترش آگاهی علاقه‌مندان و فعالان حوزه سیاست‌گذاری‌های اجتماعی و رفاهی در حوزه هدفمند کردن مزایای اجتماعی و پیامدهای آنها بیفزاید. برای تهیه این کتاب می‌توانید با موسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی واحد کتابخانه به شماره ۸۸۷۵۳۲۲۴۵ داخلی ۱۱۳ تماس بگیرید.

یکشنبه ● ۵ شهریور ۱۳۹۶ ● شماره صد و هفده

ویس مشرق

کتابگردی

حکایت حال (مصاحبه با احمد محمود) | لیلی گلستان | نشر معین

محمود به روایت محمود

باز می‌یابیم و نشانه‌هایی از رخدادهایی که بخشی از تاریخ معاصر ایران را شکل داده‌اند. بخش‌هایی از حوادث مهم تاریخ معاصر ایران در آثار احمد محمود حضوری پررنگ دارند؛ مثل ملی شدن نفت در رمان «همسایه‌ها»؛ سرخوردگی حاکم بر فضای ایران در سال‌های بعد از کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ در رمان «داستان یک شهر» و جنگ ایران و عراق در رمان «زمین سوخته». محمود به ویژه در رمان‌های آخرش شخصیت‌های داستانی جان‌دار و به یادماندنی خلق کرد که نمونه‌اش فرامرز آذریاد است در رمان «درخت انجیر معابد» و نوذر در رمان «مدار صفر درجه». محمود در کتاب «حکایت حال» علاوه بر داستان‌های خودش و زمینه‌های شکل‌گیری این داستان‌ها، از نویسندگان ایرانی و داستان‌نویسی ایران هم صحبت کرده است و همچنین از رابطه نویسنده با اجتماع. حکایت حال را انتشارات معین منتشر کرده است.

